

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL:
SOPRON.
Müller P.-u. f. Tel.: 175

LEVÉLCIM:
SOPRON I.
POSTAFIÓK: 81.

FELSŐDUNÁNTULI HÉTFŐ

POLITIKAI-, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

Előfizetési árak:

NEMETORSZAGBAN

Egész évre RM 12.-
Fél évre 6.-
Negyed évre 3.-

Lengyel nemzeti felszabadítóbizottság alakításán fáradozik a szovjet-kormány

Ciano gróf felesége január 9 óta svájci területen tartózkodik

Washingtonból jelentik: Itteni politikai körökben Hull pénteki nyilatkozatával kapcsolatban az a vélemény alakult ki, hogy Moszkva elutasította Hull külügyi államtitkárnak az orosz-lengyel kérdésben tett közvetítési ajánlatát.

Genfből érkezett jelentés szerint Svájcban most hozták nyilvánosságra, hogy január 9-én a kivégzett Ciano gróf felesége svájci területre érkezett. Három gyermeke már korábban Svájcba került. A szövetségi tanács Ciano

feleségét és három gyermekét rendőri felügyelet alá helyezte.

Istanbulból jelentik: Ideérkezett hírek szerint a szovjetkormány lengyel nemzeti felszabadító bizottság alakításán fáradozik. A bizottságnak Wanda Wasilevszka lesz a vezetője.

A brit hírszolgálati iroda jelentése szerint szombaton reggel Londonban légiradó volt és a légháritás heves tüzelésbe kezdett. Pénteken az esti órákban London környékén volt hosszabb légiradó.

sabb támadásokat is visszaverték. A keleti arcvonal legfontosabb pillére német katonai vélemény szerint még ma is Vitebszk. Az oroszok itt heteken át óriási erővel támadtak anélkül, hogy sikerült volna eredményeket elérniük. Bár a vitebszki harcok nyugvópontonra jutottak, német részről számolnak újabb támadás lehetőségével. Keleten három nap óta olyad és az időjárás erősen gátolja a repülő tevékenységet.

Churchill üzenetet intéz Sztalinhoz

Londoni jelentés szerint Churchill miniszterelnök Eden külügyminiszter jelenlétében fogadta a londoni menekült lengyel kormány vezető tagjait és megbeszélte velük a lengyel bizottságnak a Szovjettel támadt bonyolalmát. A lengyelek részletesen kifejtették álláspontjukat Churchill előtt. A lapok szerint valószínű, hogy Churchill rövidesen üzenetét intéz Sztalinhoz. (MTI)

A francia polgári lakosság veszteségei

Vichyből jelentik: A francia polgári lakosság vesztesége a légitámadások következtében a háború kezdetétől, 1941 október 1-től 1944 január 10-ig összesen 15 ezer halott. Ez a szám még növekedett azóta. Több mint 20.000 francia megsérült. A házakban okozott rombolások következtében kerek számban egymillió francia — férfi, nő és gyermek — vált hajléktalanná.

Hírek a partizánokról

Zágrábról jelentik: Az északnyugatboszniai körzetben a szerb parancsnokság elrendelte a partizánok elkövette kegyetlenségek kivizsgálását. Az eddigi megállapítások szerint a partizánok ezen a területen több mint húszezer szerbet gyilkoltak meg. (MTI)

Ez történt a nagyullásban

A BANSÁGI
FERFILAKOSSÁGOT

fehértemplomi jelentés szerint a bányászati előjáróság rendeletére kötelező munkaszolgálat céljából összeírják. Az összeírás a 16—50 év közti férfiakra terjed ki.

LENINGRADI ARCVONAL nincs többé — írják a finn lapok az északi arcvonal legutóbbi eseményeivel kapcsolatban. Ami a további fejleményeket illeti, a finn fővárosban utalnak az enyhe időjárásra, amely lehetetlenné tesz nagyobb hadműveleteket. — Fagypontra alá süllyedő hőmérséklet nélkül szó sem lehet arról, hogy a támadók az eddig elért eredményeket kihasználják.

A JAPAN MINISZTER-
ELNÖK

a Nagy-Keletázsia különböző városainak lakossága ellen intézett bombatámadásokkal kapcsolatban kijelentette, hogy Japán a közel jövőben súlyos megtorló intézkedéseket fogantat.

ALGIRBOL JELENTI a budapesti Tudósító: A francia gyarmatok egymilliónyi francia lakosa közül eddig kétszázszázot mozgósítottak.

BERLINI KOROKBEN a Newyork Timesnek azt az állítását, hogy a Pravda ismert jelentése német eredetű, kéthát német részről csempésztek be a szovjet lapba, nagy derűtséggel fogadják és olyan megtiszteltetésnek tekintik, amelyre nem is mertek volna számítani.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK-
BAN

terjed az a meggyőződés, hogy Dewey kormányzó a Rousevelt elleni választási harcban Willkievel szemben esetleg megszorzi a republikánus párt jelöltségét. — Dewey iránt az érdeklődés napról-napra nagyobb.

Végző szakaszukba léptek az előzőlési előkészületek

Lisszabomból jelentik: A brit hírszolgálat jelentése szerint Arthur Tedder repülőhadserégtábornok, az inváziós hadsereg helyettes főparancsnoka osztróbkön Angliába érkezett és átvette új tisztségét.

Eisenhower tábornok egyébként külön szervezetet állított fel, amelynek feladata a sajtó és a nagyközönség tájékoztatása a má-

sodik arcvonallal összefüggő kérdésekről. Az új szervezet felállításából Londonban arra következtetnek, hogy a beözönlési előkészületek végző szakaszukba értek. A tájékoztató szolgálat főnöke Robert McClura amerikai dandártábornok, helyettes vezetője pedig William Turner brit dandártábornok. (MTI)

A japán külügyminiszter bizik

Tokióból jelentik: Sigemicu japán külügyminiszter képviselőházi beszédében rámutatott a japán lakosságnak az ellenséges világgal szemben tanúsított rendíthetetlen magatartására és hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok és Anglia már alig jut lélekzethez, pedig Nagy-Keletázsia területének még csak külső pontjával érintkezésre. Az ellenséges

hatalmak értekezleteinek csak zürzavara mutatkozik. Az ellenség eddig Kelet-Ázsiában csak néhány apró szigetet foglalt el, de ezekért is sok hadihajót és még több embert áldozott fel. Az európai harcokkal kapcsolatban a külügyminiszter annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a tengely kivívja a győzelmet. (MTI)

Berlin a leningrádi szakasz arcvonalkiegyenesítéséről

Berlinből jelentik: Az északi arcvonalon azáltal, hogy a leningrád-oranienbaumi szakaszon a németek kiegyenesítették arcvonalukat, az oroszoknak sikerült Leningrad és Oranienbaum között közvetlen összeköttetést teremte-

ni. Az Ilmen-tó területén csütörtökön a harcok egy kissé ellanyhultak. A keleti arcvonal másik súlypontja még mindig Resica. Ott az oroszok nagy erővel folytatják állandó támadó hadműveleteiket, de a németek a legsúlyo-

Beszéljünk a — januárról

Amikor a januárban virágoztak a fák — Szamóca, az év első hónapjában 1289-ben

A telet január jellemzi. A hőmérséklet évi járásának legmélyebb pontja január 15., 23. és 25-ére esik. Az átlagos havi hőmérséklet -1 és -2 fok között van (1000 m. magasan -5 fok). Ilyen hőmérséklet-eloszlásnak van a legnagyobb valószínűsége, de óriási kilengések lehetnek, amelyek a január szokatlan zordságában, vagy feltűnő enyhességében nyilvánulhatnak meg.

A leghíresebb januárt 1893-ban éltük át, amikor a havi hőmérséklet Budapesten -9 , az Alföldön sok helyen -11 fok volt. Egész hónapban a fagypont alatt maradt a hőmérséklet és a déli órákban sokszor -10 foknál hidegebb volt. A nagy hideghullám Dél-Európára is átterjeszkedett. Fiumét például a hó és fagy napokig elvágták a külvilágtól. Országszerte rengeteg áldozata volt a kegyetlen hidegnek. Sokáig emlékezetes volt az 1893-ik január. Ugyancsak rendkívül hideg volt 1901, 1914 és 1929 januárja. A nemrégiben átélt 1940-es január is kitűnt zordságával: A hideg akkor messze Dél-Európában is éreztette hatását, Róma lakosságát ámulatba ejtette a nagy havazás. A Szent Péter templom előtti téren siversenyeket rendeztek. Vigasztalásul szolgálhat azonban, hogy nem a nagyon hideg januárok vannak túlsúlyban, hanem éppen ellenkezőleg, a szokatlanul melegek gyakoribbak. A legmelegebb január 1921-ben köszöntött ránk, amikor a középhőmérséklet $+5$ fok volt. Január 1-től 25-ig nem süllyedt a hőmérséklet a fagypontra alá.

A régi időkben számtalan igen enyhe januárról tudunk. 1186 januárjában virágoztak a fák; 1289 januárjában szamóca lehetett szedni; 1302 januárjában az összes gyümölcsfák virágban állottak stb.

1893 januárjában időjárásunk Szentpétervár időjárásához hasonlított, míg 1921-ben Maridéhoz. Ilyen szélsőségekre számítani lehet. Természetesen a kilengések akár egyik, akár a másik végletbe történnek, kedvezőtlenek a hatásuk néha katasztrófális lehet.

Nagyon hideg január általában minden évtizedben csak egyszer fordul elő, így 1888, 1893, 1901, 1914, 1929, 1940-ben. Érdekes, hogy nagyon hideg januárok voltak 1891-től 1914-ig.

Január időjárásának az alacsony hőmérsékleten kívül jellemzője még a gyakori erős északkeleti szél. Sok a viharos napok száma, és gyakoriak a hóviharak, hófúvások. 1940 január 23-án oly hatalmas hóvihár dühöngött, hogy az országútak hetekig járhatatlannak voltak és a vasúti közlekedés is megbénult. Az északkeleti szél Szibéria hatalmas hómezőiről szállítja hozzánk a kegyetlen száraz hideget. Ilyenkor mondja taláiban a székely, hogy „Hazájából fúj a szél”.

Január 27 - 30-ig (csülörtök - vasárnap)

Gróf Monte Cristo

I. rész. — Iff vár foglya.

Izgalmas, drámai, filozofikus. A francia művészet világfilmje

a soproni Elite-Mozgóban!

Mitől ideges az ifjú?

Tanár és szülő egyaránt azt vallja, hogy a mai diák ideges. A régi nem volt az.

Ezt állítják. Megkontrázom. A régi diák is ideges volt. Hajjaj, de mennyire. En legalább is nagyon ideges voltam. Engem már az iskola pusztán létezése is idegesített. ...mosonon úgy tavasz feje.

Az idegesség mindennap a futballmeccs után vette kezdetét. Mi ugyanis ebéd után minden nap futólépésben igyekeztünk a nagyterrrre. Nagyon igyekvő diákok voltunk. Futballozni igyekeztünk. S mikor aztán fejtött a hold, abahagytuk.

És ekkor kezdődött az idegesség. Pedig a sport állítólag jót tesz az idegeknek. Nekem nem tett jót. Mert ahogy haza érkeztem, azzal ugadtak:

— Hol csavarogtál már megutásgész nap, te finom növény???

En persze mondtam, hogy az idegességnél voltam, a számtan pezdát csináltuk.

Rögtön jött a következő idegessítő kérdés:

— Es mi van a többi leckével, te gyönyörű díszcsemete???

En persze mondtam, hogy holnap torna van, meg izé, doigozatírás. Ja meg történelem, de abból nincs feladva semmi.

Az idegesség a vacsorára elmult némiképp, de aztán újból kezdődött. Gyorsán belelapoztam a történelembe, futó pillantást vettem a latin memoriterre, no de nem lehet azt kívánni egy ifjú szervezettől, hogy egész délutáni számtanozás után még ilyesmikkel is gyötörje magát. „Ki korán kel aranyat lel” és a tanár urak is azt mondják, hogy a legegészségesebb a reggeli tanulás. Így aztán elmult az idegesség.

Hánem reggel! Hajjaj reggel! Mert talán mondanom sem kell, hogy a reggeli felkelés korántsem oly egyszerű, mint azt az ifjú este hiszi. No még negyedóra, no még öt perc s örült az ember, ha utas közben a reggelit be tudta kapni.

A hatványozott idegesség jegyében zajlott le az egész délelőtt. Idegessítő volt minden óra minden perce, a legnagyobb mértékben degeinkkel játszott a tanár, ha már csak egy kósza mozdulatot tett a notesze felé. Idegessítő volt a magyar, a német, a fizika s minden. Csak a torna nem volt az. Meg a rajz és az ének. Hogy miért? Ki tudja azt? Ki lát az ifjúnak az ő bonyolult idegrendszerébe? Az ő tudatalatti gátlásaiba.

Ez az iskolában szerzett idegesség azóta is kísért. Ha én például huszonegyben aszra alsót kapok, rögtön ideges vagyok. És érdekes, ha erre viszont nyolcas jön, azon-

nal elmulik és csak akkor lép újra fel — de akkor aztán ketszeres erővel, — ha a bankár kiveti a két ászit.

Erthetetlen idegességi tüneteket azonban nemcsak magamon tapasztalok. Alkárhány férjet látok, amint magánosan ögyeleg divatüzletek kirakata előtt, az idegességnek semmi nyoma nem látszik rajta. Amint azonban a felesége is vele van és aszongya: „Nézd csak Lajos, cuki zöld retikül, pont illene a pepita kosztümömhöz!” — a Lajos oly ideges lesz, hogy majd szétrobban.

Vagy amikor fordítva: a feleség kotorász a férj zsebében, a legkevésbé sem ideges, egyszerűen azonban kezébe akad egy semmitmondó kis halványkék boríték, kívül tűhegyes vonásokkal, belül „Cuculimuculi” megszólítással és oly ideges lesz, de oly. Pedig azt se tudja, ki írta.

Száz oka lehet az idegességnek, ennek az ifjú korból származó nyavalyának. En ma különösen ideges vagyok. De csak ha pénzintézetre gondolok. Tegnapelőtt a helyi banktól kaptam egy cétlit azzal, hogy váltóm lejárt, ma délelőtt 10-ig mulhatatlanul fizessem ki. Még csak 8 óra és már ideges vagyok. Képezem, milyen ideges leszek 10 előtt egy perccel.

Kiss József.

Uj női foglalkozási ág Németországban

A Német Munkafront a német gyógyszerészek kívánságára új foglalkozási ágat teremtett, az úgynevezett „gyógyyszerésznőket”. Ez a foglalkozás kevesebb gyógyszerészi és inkább kereskedői felkészültséget igényel. Ezenkívül a pályázóknak laboratóriumi ismeretekkel is rendelkezniük kell. Többek között a gyógyszer-tárakban a kereskedői és technikai munkák elvégzését bízzák rá. Így pl. kirakatrendezést, a gyógyszeresek helyes gondozását, kész gyógyszerek összeállítását és kiadását, stb. A Német Munkafront által létesített tanfolyam sikeres elvégzése után nyitva áll az út bármely gyógyszerárba, vagy a német véderő betegápoló és egészségügyi intézményemél. (MNK.)

Egységes ablakok gyártása Németországban

Németországban az ablakok egészben való szállításának megkönnyítése céljából az elmúlt években úgynevezett „egységes ablako-

kat” gyártottak. Ezen ablakok abban különböznek a régiektől, hogy előállításuknál nemcsak fát, hanem a többi alkatrészek nagy részét is sikerül megtakarítani. — Ugyanis ezeket az ablakokat a keretben üvegezik és csupán 1 vagy 2 tolózárral látják el a szellőzés céljából. Ez a leegyszerűsített gyártási eljárás nemcsak nagyarányú munkát és időt takarít meg, hanem lehetővé teszi az ablakkészítésnél a női munkaerők alkalmazását is. Ezen kész ablakok további előnye még, hogy igen könnyen szállíthatók és szükség esetén bárki által könnyen behelyezhetők. (MNK.)

Ahol takarmányt „bányásznak”

Alsó-Bajorországban egy rendkívül érdekes bányászatot üznek. Ugyanis ebből a bányából nem szén, hanem baromfiélel kerül felszínre. Osrégi korból fennmaradt kagylólerakódásokról van szó, amelyek abból az időből származnak, amikor még tenger borította ezt a vidéket. Idővel a tenger helyén nagykiterjedésű kagylólerakódások keletkeztek, ahol a környékbeli gazdák a csirkeeledelt szabályszerűen bányásszák. A sokféle apró kis csigát és kagylót egy mosóberendezés segítségével megtisztítják a rátapadó egyéb anyagoktól és a baromfiak eledeléhez keverve pompás csirkeeledést nyernek belőle. Az ilyen módon nyert baromfiélel a környező községek baromfiállománya számára igen hasznos takarmánnyul szolgál. (MNK.)

A vörheny és diftéria újfajta gyógyítása

A német orvostudomány újabban ragályos betegségeknek nagy sikerrel alkalmazza a sajátvérfeszkendezéseket. A legtöbb esetben már a betegség első napjaiban javulás következik be, a láz csökken és a közérzet feltűnően javul. Ez a módszer most a német orvostudomány a vörheny és diftériás megbetegedéseknél is alkalmazza, és pedig igen szép sikerrel. A vörhenynél már a befeszkendezés napján a közérzet rohamosan javul, a diftériánál pedig néhány ilyen injekció a láz teljes esökkenéséhez vezet, míg előzőleg nagy mennyiségű szérumadagolással sem sikerült ilyen rövid idő alatt ezt az eredményt elérni. A gyógyításnak ezt az eredményt elérni. A gyógyításnak ezt az új módját a két ragályos megbetegedésnél a német orvostudomány most mindenütt sikerrel alkalmazza. (MNK.)

Ujra egy nagy magyar filmalker:

NEMES RÓZSA

Bulla — Simor — Pataky — Bihary
Solthy — Fáy — Halmay

csüörtöktől a soproni Városi Moziban!

Néhány apróság a járványként terjedő udvarias modorról

Különös, hogy az emberek — bár csak elenyészően kevesek — szeretnek minden ok nélkül panaszkodni. Lehet, hogy a háborús idők velejárója, hogy minden szálkát gerendának lássunk, mégis a nagyközönségnek több megértést kellene tanúsítania azon ember-társai iránt, akik minden idegszálkával egymást túllícitálva törik magukat, hogy felebarátaikkal szemben udvariasak legyenek, előzékenyek, ellenség még a gondolatukat is, hogy csak sugárok belőlük a szeretet, a segíteni akarás, minden mozdulatuk feledtetni igyekeznek a háborús idők kényszerülte, de említésre sem méltó hiányait.

Bírák és kifogások a nagyközönség sok mindent és elfelejtkezik arról, hogy megértéssel, hálával gondoljon mindazokra, akik őt a legnagyobb készséggel kiszolgálják, minden egyéni szempontot félretéve rendelkezésére állanak. Igen sokszor elfelejtik, hogy elvagyunk művelt emberek vagyunk és illene viszonyozni, ha mással nem, néhány nyájás szóval, egy barátságos mosollyal a bennünket elárasztó sok-sok figyelmet.

Mert nem édes és megható dolog-e, ha például vendéglőben ebédelni akarunk és ijedten tapogatózunk zsebeinket kenyérjegy után, a pincér mély hajlongások között és bocsánatkérő mosollyal mondja: nem tesz semmit, kérem, hozok én jegy nélkül is kenyeret, vagy talán zsemlyét vagy friss kiflit méltóztatik parancsolni? A jegyet majd pótolom a magaméból. Ilyenkor illik ezt a figyelmet legalább egy megértő fejbólintással nyugtázni. Vagy nem jóleső érzés-e, amikor a pincér a neki nyújtott külön borralalót a legteljesebb tisztelettel visszautasítja, kivétel nélkül mindig felségíti a kabátunkat, rohan előttünk ajtókat nyitni.

Milyen megható jelenet az is, ha valami jó filmet adnak a moziban és sürgős dolgunk közepette jegyet szeretnénk váltani, csak hogy hosszú sorban várakozni már a pénztár előtt, — ilyenkor szinte kórusban zengik felénk a sorbanállók: kérem, tessék csak előre menni, átengedjétek a helyünket, mi igazán ráértünk várni. Vagy a teljes vagy élelmiszertürelmet előtt be akarunk állani a sor végén mozdulni a kétszázötvennyolcadiknak, nem megható udvariaság-e a többiek felé, hogy szinte erőszakkal előbbre tuszkolunk, egészen az ajtóig, hogy ne veszteggessük a drága időnket. Ezt a kútuntető udvariaságot igazán illene mindig hálával kifejezésének biztosítása mellett hangosan is kifejezni köszönetünket és meghatótsággal tu-

domásul venni, hogy a nénikéknek örömet szereztünk szívességük elfogadásáért és boldoggá tettük őket, hogy előre engedhetek bennünket.

Szabad-e csak úgy megvető közönnyel fogadni, amikor a textilés vagy a ruhakereskedő már az üzletajtóban messziről integet felénk, beinvít, kínálja a finom ruhakelméket, a valódi gyapjút, olcsó áron, vagy a legújabb divatú ruhákat. Nem illik-e köszönetünket akként is kifejezni, hogy a kereskedőt gyöngéden átkaroljuk és boldogságtól sírva köszönjük meg, hogy készpénzelőleg nélkül, hat vagy tizenkét hónapos hitelre adta oda a portékáját?! De lám, milyen előzékeny a tüzelőanyag-kereskedő is, amikor bocsánatkérő feledékenységéért, hogy a tavasszal előre kifizetett tüzelőnk most a tél vége felé jutott csak eszébe leszállítani, de engesztelést még két máza szemet ad nekünk ingyen, ráadásul. Hát nem várhatja el tőlünk az udvarias jómodor címén, hogy legalább egy meleg kézszorítással köszönjük ezt meg és hogy üdvözlését mások ne egy rideg, barátságatlan fejbólintással fogadjuk?!

És micsoda öröm, amikor utazunk és a vonat lépcsőit megszállva tartó idegenek, látva, hogy nagy csomagokkal közeledünk, egymást lökdösve ugranak felénk, felsegítik a vonatra csomagjainkat és előzékenyen utat nyitva ajánlgatják, hogy kérem, bent még van hely, tessék csak elfoglalni. Hát nekünk ennyi udvariaság láttára?

— Aztán ne feledkezzünk meg akkor sem, ha valahol valami ügyesbajos dolgunkat akarjuk elintézni és az alkalmazott rögtön abba-hagyja munkáját, be sem lépünk, már megkérdezi, mit parancsolunk, elintézi a kérésünket, nem küldöz ide meg oda, egyik szobából a másikba, egyik emelet-ről a másikra, nem, de hogy, ő maga rohan, lohol és boldog, hogy öt percen belül olyan komplikált óhajunkat teljesítette, ami a régi békeidőkben egy hetet vett volna igénybe. Nem szabad ilyenkor morcosan kilépünk a küszöbön, durván becsapni magunk után az ajtót, hanem legalább rebejjünk el egy halk köszönő szót. Elvégre ennyit igazán megérdemel az eset.

Napjában annyszor belépünk a trafikba, hogy néhány cigarettát vegyünk. A trafikos — mi legtöbbször még csak nem is köszönünk — már előre udvariasan üdvözlől bennünket, megkérdezi, hogyan aludtunk az éjjel és boldogan újságolja, hogy nekünk már előre becsomagolta a százas palldi Szimfóniát. Vagy talán egy doboz

száz Leventét óhajunk, vagy éppen cigarettadohányt, mondjuk Balkánt, vagy Törököt és hány csomaggal. És biztosít bennünk, hogy holnap is készséggel áll rendelkezésünkre. Nem illik ilyenkor legalább egy hálás kézcsókot is lehelni az ifjú trafikoskissasszony kacsóira?

Ne panaszkodjon tehát a közönség ennyi udvariaság láttán, hanem kísérelje meg egy csöpp kis hálával lenni, jobb modort tanulni az előzékenységre ilyen tömeges, lépten-nyomon történő megnyilvánulással szemben. Ne legyünk idegesek, ne türelmetlenkedjünk ezekkel a naponta előtünk heverő szívességekkel szemben. Bizonyítsuk be, hogy igenis kultúre emberek vagyunk, hogy tudjuk mi az illő, mi az udvarias, a kötelező jó modor. Hát nem igaz?

Clio.

Munkástovábbképző intézmény Németországban

A legtöbb német nagyüzemben a munkások és tanoncok részére lehetővé teszik, hogy úgynevezett továbbképző tanfolyamokon az üzemi belső életével intenzívebben megismerkedhessenek és egyes szakmunkákban tökéletesíthessék magukat. Így a tanfolyamokon rajzolás, matematika, technika, mechanika, géptan, elektrotechnika, gyártási eljárások, stb. kerülnek előadásra. A munkások körében a tanfolyamok iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. Úgy-szintén a munkások is sűrűn lá-

Egy új gyümölcs

Mint illetékes helyről közlik, német gazdasági körökben nagy feltűnést keltett egy Pilsenből érkező jelentés, amely beszámol arról, hogy a Pilsen közelében fekvő Ledetz helységben az egyik gazda kísérletképpen az almafa ágával egy vadberkenyefát nemesített. A fa 10 év után első ízben hozott termést, amely nagy meglepetést keltett, mert gyümölcse sem a vörösberkenyéhez, sem az almához nem hasonlított, hanem formája inkább a körtéhez volt hasonló. Az új gyümölcs hosszú szárral rendelkezik, a berkenyéhez hasonló nagy szemekből áll és az íze, amely rendkívül zamatos, az almáéval azonos. Nagy előnye, hogy igen fagyálló és növényi megbetegedésekkel szemben is nagy ellenállást mutat. (M.N.K.)

Kis hírek

a nagyvilágból

— A ZSIRÁF NEM POSTACSOMAG! MIÓTA VANNAK ÁLLATKERTEK? 1944. augusztus elsején lesz száz esztendeje annak, hogy a berlini állatkertet megnyitották. Ez felveti a kérdést, mióta vannak állatkertek? A kínaiak híres énekkönyve, a Sz-Kina már említi olyan ligeteket, amelyekben Vengvang császár, a Cseu-dinasztia megalapítója, 1150-ben Kr. e. „A Műveltség Kertjét” berendezte s ebben rengeteg idegenből származott állatot helyezett el. Li Tai Pe kínai költő Kr. e. 900 körül már leír egy szelídített elefántot, amely a császári kertben sétálgatott. Az első európai állatkert valószínűleg a szeptgalleni kolostor kertjében volt a tizedik században. Az első elefánt Nagy Károly idejében került Európába 802-ben, mint Harum Al Rasid kalifa ajándéka. Az első osztrák állatkertet Schönbrunnban I. Ferenc király rendezte be. Az első zsiráf 1826-ban került Marseillebe, de hamarosan kimúlt, mert postacsomagként, tévék hátán hozták át a Szaharán...

— HUSZ ÉVIG IRTA VÉGRENDELETÉT. A büenes-ayresi bíróságot régóta foglalkoztatja Mrs. Frederica Gook végrendeletének ügye. Az idős hölgy már húsz évvel ezelőtt hozzáfogott végrendeletének megírásához, amelyhez elhalálozása napjág mindennap hozzáírt valamit. Hagyatéka felől ugyanis olyan pontosan akart rendelkezni, hogy mindent a legkisebb részletekre mondan felírta és mindenre vonatkozólag külön utasítást hagyott. Az idők folyamán azonban úgy belezavarodott az írásba, hogy a hagyatéki eljárás során senki sem ismerte ki magát a 95.000 szóból álló végrendelet intézkedéseiben. Nagyszámú örököse a végrendelet értelmezésében nem tud meggyezni és így a bíróságot kérte fel a döntésre, amely a hosszas hagyatéki eljárás alatt sem tudott eligazodni az örökösök ellentétes utasításában.

— A TAJTEKPIPA MAGYAR CSIZMADIA KITALÁLÁSA. Az agyag-, fa- és porcellánipát is felülmúlta népszerűségében a tajtékipipa, amely magyar találmány. Az 1720-as években élt Poston egy Kovács Károly nevű csizmadia, afféle eszermester, aki fapipákat is ügyesen faragott. Az egyik Andrassy gróf a török birodalomból egy fehér ásványt hozott magával, amely a víz színén úszott és puha volt. Hogy késsel vágni lehetett. Megmutatta ezt a nevezetes eszermesternak, aki vállalkozott rá, hogy pipát farag belőle. Két pipát készített, az egyiket magának tartotta meg. Csizmadia javítás közben aztán szurok ért a pipafejhez. Az eszermester csodálkozva látta, hogy a szurok nyomán a hófehér pipafej megszíneződik. A titkot elárulta a grófnak is, aki bekenve pipáját, gyönyörködve nézte, mint veszi fel a lágy tajték az öreg elefántesort ragyogását és mint színeződik lassan aranyos barnára. Így született meg a tajtékipipa és kiszívásának a módja. A pipázók ezáma fogyatkozásban van. Híre szinte már a hosszúságú táblabírói pipának a pipások a rövidsáru angol gyökéripát szeretik.

— A NAP LEGERDEKESEBB HIRE Indiában az ébhájiárvány tovább dűhög és ezer-számra ezedi áldozatait. A hinduk mindent elkövetnek, hogy élelemhez jussanak. A bűnügyi hatóságok munkája elképzölhetetlen arányokban megnőtt. Az egyik titkos társaság a másikat után alakul az angolok ellen, legveszélyesebb egy fajtogató banda, amelynek már számos angol és amerikai katonája áldozatul esett. Egy angol kapitány társával a fajtogató ezekta egyik fészékének felkutatására indult. A merénylők elfogták őket és a kapitány hat társát puστα késsel megfojtották. A kapitányt azaz az üzenettel engedték haza, hogy a ezekta kiirtása lehetetlen, mert kétszáz ezer tagja van és működése egész Indiára kiterjed.

— KÖRLATVIZTAK NEMET-OKSÁGÁBAN A LÉVELÉKEZÉST. Az egyik nemet lapban olvassuk, hogy január 10-ével az egész birodalom területén elcsőre lepett a vedero loparancsnokságának rendelkezése, amely szigorúbb korlátozásokkal jár. A kultúrális való levezetést, tudug barki tetszes szerinti mennyiségben küldhetet kiutóidre levelet. A jövőben senki sem irnat küntödre uavonként két levonet többet. Minden levél legfeljebb két oldalas lehet, míg eddig negy oldal engedélyezett a hatóság. A levelelapir legnagyobb nagyságát is megapahja a rendelet. A maximum nagyság 21x29,7 centiméter. A leveleket, mint eddig is, bérmentesítetlenül kell átadni a postahivatalban a kijelölt tisztviselőnek, hogy ez összehasonlíthassa a levélben feladójának szereplő nevét a levél átgyújtójának személyazonosságát igazolványával. Azokat a leveleket ugyanas, amelyeket a levél-cenzurát végző közegek kifogásolnak, visszajuttatják a feladóhoz. A cenzura nemcsak olyan levelek továbbbítást tagadja meg, amelyek tiltott közléseket tartalmaznak, hanem olyanokét is, amelyek a megengedettnél hosszabbak. Új intézkedés, hogy ezentúl csak olyan személyek adhatnak fel külföldre szóló leveleket, akik részese a rendőrség ebből a célból ellenőrző kártyát állított ki. A postahivatal erre a kártyára feljegyzi a levél küldésének időpontját, valamint a címzett nevét és lakóhelyét. Ilyen módon azután könnyű érvényt szerezni annak a rendelkezésnek, hogy a jogosított személyek is legfeljebb kétszer írhatnak havonként külföldre. Ellenőrző kártyát a rendőrség csak 16 éven felülieknek ad ki. A véderőfőparancsnokság rendelkezésének az a célja, hogy csökkentse a cenzura-hivatalok túlterheltségét s ilyen módon nagyobb pontosságot és körültekintést tegyen lehetővé a levelek szövegének felülvizsgálásában.

— A TÉL SZESZÉLYE. Január az igazi téli hónap, de éppen ezért gyakran nagy meglepetésekkel szolgál, akarczak most, mikor igazán nem panaszkodhatnak nagy hidegekről, s a nap sem fukarkodik aranyló sugaraival. Ilyen enyhe volt a január 1934—35-ben. Azon a télen mindössze 22 napon át fagyott. Szibériában 1933 januárjában voltak olyan éjszakák, mikor a hőmérséklet ötfokról negyven fokra süllyedt egyetlen éjszakán. Vannak az Alpsekben olyan vidékek, ahol a hegycsúcsokon harmincfokos a hideg, az innen legvonalban két kilométerre lévő völgyekben pedig plusz tíz-tizen-

négyszáz fokot mutat a hőmérő. Kiszámították, hogy az a hőmennyiség, ami egy normális tél folyamán a német birodalomra hull, legalább egybillió kiló súlyú lehet. Ebből a legnagyobb mennyiség mindig januárban esik le.

TANULMÁNYOZZAK a Svájc-Oroszország közötti kereskedelmi kapcsolatok felvételének lehetőségeit. Lisszabomból jelentik: Svájc és Oroszország gazdasági kapcsolatainak kereskedelmi kamarája Lausanneban egyesületet alakított azzal a céllal, hogy Svájc és Oroszország közötti kereskedelmi kapcsolatok felvételét tanulmányozza.

— A ZSIDOK SARGA FOLTJÁNAK EREDETE. A zsidóknak sarga ismertetőjellel való ellátását 684-ben a híros Umar kalifa rendelte el a hívők és a zsidók összekovevredésének és összecserélésének megakadályozására és a hit tisztaságának megőrzésére. Európában a zsidójel bevezetését 1217-ben Angliában rendelték el először egyetemen.

— CURIE EVÁT HADNAGGYÁ LEPTETTEK ELŐ. Algiri jelentés szerint Curie Evát, a nagy francia tudós legfiatalabb leányát, hadnaggyá neveztek ki. Curie Eva öszeszoató tisztséget tölt be a menekültek és hajléktalanok segítészésénél.

— VESZÉDELMEK FARKAS-KUTYA-SZAKASZOK TAMADUKA KELETTÉN. Erdelkes kérdést tárgyalnak a szovjet lapok. Szerintük a németek olyan kutyaalkakát neveltek fel, amelyek bizonyos felszereléssel ellátva tervszerűen támadnak és életük feláldozásával igen hathatos segítségére vannak a német csapatoknak. A farkak erősen megvárhatják a támadó páncélos alakulatokat, mert felrobantják a páncélokcsikát mindenestől, éppen mert észrevétlenül jutnak el olyan helyekre, ahova ember soha el nem juthatna.

— SPANYOLORSZÁGBAN A LAKÁSOK 30 SZAZALÉKÁT KELLENE BONTANI. Madridból jelentik: A polgárháború befejeződése óta Spanyolországnak egyik legnagyobb gondja a lakáskérdés. A lakásépítést egyrészt a háborús nyersanyaghiány, másrészt a szállítási nehézségek, amelyeket a szénhiány okoz, végül pedig a vidéki lakosságának a városokba való áramlása hátráltatja. Igen sok város lélekszáma rövid idő alatt szaporodott fel. Az utolsó négy év alatt Burgos lakosainak száma 40.000-ról 60.000-re emelkedett. Toledó pedig 25.000-ről 37.000-re. A Madridban megjelenő ABC című lap kiállítását rendezett, amelyből kiderült, hogy Spanyolország összes lakásainak 30 százaléka, mint teljesen meg nem felelő, lebontandó volna, míg 45 százalék egészségsügyi szempontból igen sok kívánnivalót hagy maga után. Az állan ezért nagyarányú lakásépítési programot dolgozott ki, amelynek keretében a legszegényebb néprétegek számára készült lakások egy részét már át is adták rendeltetésének. Az eddigi eredmények nagy reményekre jogosítanak.

— JAPANBAN TIZENHAT NAPIG UNNEPLIK AZ ÚJÉVET. Az újévi ünnepek Japánban sokkal tovább tartanak, mint Európában, mert ezek január 1-től 16-áig terjednek. A múlt században még a kínai naptárt használták Japánban. Ez hatvanéves ciklusokra van felosztva, ezek viszont hatzör tízéves, vagy ötször tizenkétéves ciklusokra

oszthatók. Ez a körülmény meg lehetően kényelmeseé tette a legkülönbözőbb számításokat, de Kínában már csak azért is használatos volt, mert küztudomásúan a kínai volt a világ első népe, amely tudományosan foglalkozott csillagászat-tal, tehát olvégezte az ehhez szükséges számításokat. 1873-ban Japánban egész sorát hajtották végre a

— A STOCKHOLMI MAGYAR SAJTOATTASÉ ESKÜVŐJE. Dr. Draskóczy Morvay Zsigmond, a magyar követség sajtóattaséja, esztörtökön délután tartotta esküvőjét a katolikus Eugénia-templomban Axel Sjögren gyáros és felesége, Hedvig leányával Gunvorral. Tanuként dr. Ulein-Reviczky Antal magyar követ és felsőbíró Nagy György követségi titkár szerepelt. A fiatal párt Johannes Müller stockholmi katolikus püspök eskette. A szertartás után Sigurd Björling, a kir. operaház első baritonistája énekelt. A templomot az utolsó helyig megtölték a diplomáciai testület, a svéd külügyminisztérium, a sajtó, a magyar követség és a stockholmi magyar kolónia tagjai. Az egyházi esküvő után a menyasszony szülei a Royal-nagyszálló dísztermében 80-terftékes ebédet adtak, amelyen többek között Károly János királyi herceg, a svéd király unokája is résztvett. A stockholmi lapok részletes színes beszámolókat szentelnek a magyar sajtóattasé esküvőjének.

— A BOMBÁKAT REJTŐ NARANCSZALLITMÁNYOK ügyével kapcsolatban az Exchange Telegraph diplomáciai munkatársa úgy érte-sült, hogy a madridi brit nagykövet közölte a spanyol kormánnyal, hogy a két ország közötti kereskedelmi forgalomra megismétlődés esetén igen komoly következményekkel járhat az az eset, hogy narancsládákban időzített bombákat szállítottak Angliába. A brit nagykövet azt is hangsúlyozta, hogy Spanyolország érdeke lépéseket tenni ilyen természetű bűncselekmények elkövetésének spanyol területen való lehetlenné tételére. A legszigorúbb rendszabályokat várják a bűnösök ellen.

ILF ÉS PETROV: A SZOVJET-MILLIOMOS. Ilf és Petrov nemcsak az orosz irodalom büszkesége, de talán legjelentékenyebb humoristái a mai irodalomnak. Az igazi humorista pedig egyúttal társadalomkritikus. A két író már első világhírű könyvében, a „Tizenkét szék”ben megmutatta, hogyan kell nevetgetve rámutatni az emberi félszégekre. Ennek a féktelen humor-nak még masabb állomása a Szovjet-milliomos, amely most jelent meg az ANONYMUS-könyvkiadó vállalat kiadásában. Egy szélfúvó kalandjain keresztül az egész mai orosz élet felvonul előttünk, egyszerű figurák, mulatságos helyzetek komikuma illusztrálja azt az orosz életet, amiről manapság annyi szó esik, de amiről valójában oly keveset tudunk. Csodálatos, hogy az orosz cenzúra engedte megjelenni ezt a nagyon ironikus írásművet, ami az egész világ számára nevetéssé teszi a szovjet hatóságokat és a jellegzetes orosz alakokat. Fel-lejthetetlen olvasmány, nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy a Két író méltó párja az emberiség legnagyobb muhattatóinak: Molièrenek, Shaw-nak, Mark Twain-nak, s az orosz életről is többet tanulunk belőle, mintha fél könyvtárayi százaz tanulmányt olvasnánk el Szovjetország tár-sadalmáról.

LONDONI JELENTÉS szerint Churchill visszatérése után a kormány alakításának kérdése élénkebb megbeszélések tárgya mint korábban. Abból a körülményből, hogy Ben-zer-brook lord Churchillel együtt volt Mar-ke-nen és résztvett a de Gaulle-ál folytatott tárgyalásokon, arra következtetnek, hogy őt nevezik ki hadügyminiszterre.

NAPOLYBOL JELENTIK: AZ ISTANBULI LAPOK jelentésével szemben, amely szerint a várost teljesen ki akarják üríteni, beavatott körökben le-szögezik, hogy csak az istanbuli iskolákat és kultúrintézményeket telepítik át Anatóliába. Az átköltötés rövidesen megkezdődik. Az egyetemeken március folyamán, a vizsgák befejezése után, megkezdődik a nyári szünet.

— AZ ANGOL KIRÁLY esztörtökön kihallgatáson fogadta Eisenhower tábornokot és Leigh-Mallory repülő-tábornagyot, a szövetséges inváziós had-seregek két főparancsnokát.

AMSZTERDAMBOL JELENTIK Herbert Lehman, az UNRA vezérigazgatója, a brit hírszolgálat jelentése szerint, bejelentette, hogy helyettes vezérigazgatóvá Mencsikov Alexejevics Mihály szovjet állampolgárt neveztek ki.

WASHINGTONI JELENTÉS SZERINT az Egyesült Államok haditermelési hivatala közölte, hogy elnöke, Donald Nelson és az ipar vezető embereinek egy csoportja az ellen nyilatkozott, hogy ismét kezdjék meg általában a polgári javak termelését. Ezt azzal indokolják, hogy az Egyesült Államok még „jelentős offenzívák” előtt állnak.

— AZ ANGOL ALSÓHAZ legközelebbi ülésén a kormány előterjeszti az egy és hárommardmilliárd fontsterling új háborús hitelről szóló javaslatot és kéri fogja annak megszavazását.

A DELOLAZORSZÁGI ARCIVONALON az Abruzzo hegyységben a németek visszavetették a 2021 méter magas Monte Mare ellen intézett ellenséges támadásokat. A leg-szölső balszárnyon a britek és az Empir csapatok január 17-én támadásra indultak Villa Tommasonál és az adriai partmenti új út két oldalán. Az erős német el-hárító tűzben valamennyi előretörés megakadt.

EGY PERC MOSOLY.
— Borzasztóan megváltozott egy idő óta a feleségem. Ujabbán hál-nal előtt sohasem fekszik le.
— S mit csinál annyi ideig?
— Otthon ül s várja, hogy has-menjek.

Felsődnunántúli
HÉTFO.
Felelős szerkesztő és kiadó:
Kardos Árpád.
Németországi főmunkatárs:
Farsky Tibor.
Kiadja a Fidelitas Lapkiadó
Vállalat kft.
Nyomtatott
vargasi Máté Ernő
könyvnyomdájában, Sopron.